

Eläinlääketieteellisen tutkimuksen vaikuttavuudesta

Kirjoittaessani tätä odottelen eläinlääkäripäiviä. Tänä vuonna koemme ensimmäistä kertaa tiedesektion, johon olen saanut tulla puheenjohtajaksi. Tämä on mieluisa kunniatehtävä, sillä toimiessani Helsingin yliopiston tutkimuksesta ja tutkijakoulutuksesta vastaavana vararehtorina oma ja rakas tieteenala eläinlääketiede jää pakosta aiempaa vähemmälle ajalle.

Sektion aamupäivän otsikko Tutkijanura – mahdollisuus olla mukana kehittämässä oman alansa tutkimusta ja opetusta on todella onnistunut. Tutkijanuran houkuttelevuus on ollut esillä julkisessa keskustelussa paljon ja teema on tärkeä myös eläinlääkäreille. Onnittelen koulutusvaliokuntaa ja kaikkia päivien uuteen avaukseen osallisia henkilöitä. Uudessa tiedesektiossa on mielestäni jopa syvällisen hyväksymisen henki: olemme valmiita näkemään tutkijanuran yhtenä vaihtoehtona eläinlääkärien urapoluilla.

Nykyisessä tehtävässäni olen saanut avartaa tutkimukseni horisonttia eläinlääkärille poikkeuksellisella tavalla. Tutuiksi ovat tulleet humanistis-yhteiskuntatieteiden, teologian ja minulle uusien luonnontieteiden julkaisufoorumit, kansallinen ja kansainvälinen tiedepolitiikka sekä tutkimuksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tarkastelu. Uskon, että jokaiselle tutkijalle on terveellistä ottaa iso askel oman tutkimuskenttensä ulkopuolelle ja pysähtyä tarkastelemaan omaa tieteenalaansa myös etäämpää. Eläinlääketieteellisellä tutkimuksella on moneen muuhun tieteenalaan verrattuna lähiyhteistyötahot käden ulottuvilla ja käytännönläheistä yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Monilla suurilla tutkimusaloilla vastaavan tilanteen saavuttamiseksi joutuu tekemään paljon työtä. Yhteistyöverkkojen hakeminen ja niiden luotettavuuden todentaminen ja osoittaminen ei ole kaikilla tieteenaloilla yhtä helppoa kuin eläinlääkäriperheessä. Yksi tutkimuksen nykytrendeistä suosii juuri eläinlääketiedettä: monitieteinen tai tieteiden välinen tutkimus on meille monestakin syystä helppoa toteuttaa. Oma tieteenalamme on itsessään monitieteinen.

Vaikkei suomalaisen eläinlääketieteen tutkimuksen vaikuttavuutta ole selvitetty tieteellisesti, uskon eläinlääketieteellisen tutkimuksen tulosten kohtaavan yhteiskunnan erittäin hyvin. Käytännössä tutkimuksen vaikuttavuus näkyy esimerkiksi parempina hoitomuotoina tai elintarvikehygieenisinä käytäntöinä. Myös perustutkimus on vaikuttavaa, sillä sitä kautta syntyvät useimmiten pysyvimmat tulokset ja pohja syventävälle tutkimukselle.

Eläinlääkäripäivien luennoitsijoiden Markku Heikinheimon ja Olli Peltoniemen esitysten otsikkoa pohtiessani päällimmäiseksi ajatukseksi tuli valinta. Tutkijanura on valinta, joka taatusti koettelee sitoumuksen syvyyttä, kärsivällisyyttä ja sitkeyttä. Se on loistava valinta, mutta uralle joutuminen tai ajautuminen on usein tragedia. Tätä me emme omalla tieteenalallamme onneksi kohtaa usein. Nuori eläinlääkäritutkija on kuitenkin aina kovan paikan edessä. Meillä ei välttämättä ole riittävästi kokemusta tutkimuksen traditioista ja ohjauksen pelisäännöistä ja siksi emme aina osaa tukea nuoria kollegoitamme. Pienten tieteenalojen vaivana on usein nurkkakuntaisuus ja haluttomuus hyväksyä tiedeyhteisön kilpailuun perustuva toimintamalli. Selitämme helposti tutkimusrahoituksen puutetta tieteenalan luonteella, vaikka rahoittaja olisikin kiinnittänyt huomiota menetelmien puutteelliseen kuvaukseen, kansainvälisyyden puuttumiseen tai epäinnovatiivisiin suunnitelmiin. Huonot käytännöt ja vähättely siirretään valitettavan helposti eteenpäin tohtorikoulutettaville.

Syksyn pimetessä talveen suosittelen luettavaksi tarinan tutkimuksesta ja eläinlääketieteestä. Sen linkki on liiton kotisivulla Eläinlääkärilehden kohdalla, valikossa verkkoaineistoa paperilehteen. Minua lämmitti eläinlääkärinobelisti Peter C. Dohertyn tarinan tutulta tuntuva kerronta. Työpaikkojansa kuvatessaan hän nostaa esiin, mitä kulloinkin oppi kussakin tehtävässä. Ei hassumpi lähtökohta tutkijanuralle!

Wilma Hunsikainen

Johanna Björkroth
Professori, vararehtori, Helsingin yliopisto